

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва
імені професора І.М. Брюховецького

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ПОТЕНЦІАЛ І РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми **Економіка**
(назва)
за спеціальністю **051 «Економіка»**
(шифр, назва)

на **першому** рівні вищої освіти

Суми – 2022

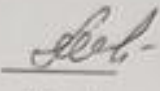
Розробник:

(підпис)

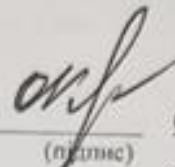
Ковальова О.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва імені професора І.М.Брюховецького

(прізвище, ініціали) (учасної сторони за звання, посадою)

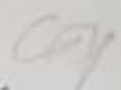
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького (назва кафедри)	Протокол №14 від 24.06.2022 р.	
	Завідувач кафедри	 (підпис) Терешенко С.І. (прізвище, ініціали)

Погоджено:

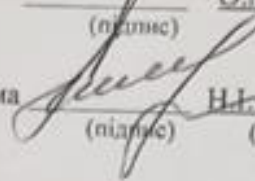
Гарант освітньої програми

(підпис)

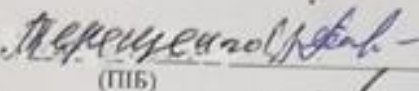

О.М. Ковальова
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

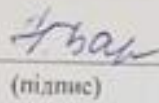

Н.І. Строченко
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:
(ПІБ)

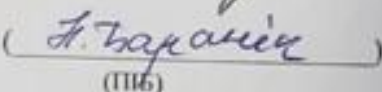
Пізняк Т.І.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 01.07. 2022 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Потенціал і розвиток підприємства							
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту / Кафедра економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП «Економіка» 051 «Економіка» / 2019 рік набору							
5.	Рівень НРК	6							
6.	Семестр та тривалість вивчення	7 семестр, 1-15 тиждень							
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.
		46	12	30	10	-	-	74	128
9.	Мова навчання	українська							
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Ковальова Ольга Михайлівна, к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького							
11.1	Контактна інформація	olgakovalyovasumy@gmail.com СНАУ, корпус факультету економіки і менеджменту, ауд. 403а							
11.	Загальний опис освітнього компонента	В ринкових умовах господарювання сучасний фахівець-економіст має знати сутність потенціалу підприємства та передумови його формування, вміти оцінювати рівень конкурентоспроможності та виявляти сильні та слабкі сторони свого підприємства та знаходити напрями для зміцнення потенціалу та подальшого розвитку своєї структури. Знання із здійснення вартісної оцінки потенціалу підприємства необхідні для раціонального управління розвитком потенціалу підприємства.							
12.	Мета освітнього компонента	вивчення теоретичних основ сутності потенціалу підприємства, конкурентоспроможності підприємства та потенціалу розвитку, поглиблення знань студентів про методологією оцінки конкурентоспроможності підприємства, ознайомлення з основними підходами та методами вартісної оцінки потенціалу підприємства та основними засадами оціночної діяльності в Україні.							
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	«Економіка і фінанси підприємств», «Маркетинг»							

14.	Політика академічної доброчесності	<p>При виконанні індивідуальних завдань та проходження проміжного і підсумкового контролю студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, що викладені у «Кодексі академічної доброчесності СНАУ» та «Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ» (схв. Вченою радою СНАУ № 6 від 26.12.2017),</p> <p>Зокрема, за порушення правил академічної доброчесності (у тій чи іншій формі, передбаченій Кодексом) під час вивчення ОК, особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання; – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч.5 ст. 48 проекту Закону <p>Про факти порушення норм Кодексу академічної доброчесності будь-яким учасником навчального процесу (студентом чи викладачем) має бути повідомлено Раді з академічної доброчесності відповідно до процедури, зазначеної у Кодексі (розділ 4).</p> <p>З метою запобігання плагіату індивідуальні завдання сформовані та виконуються у вигляді есе, індивідуальних розрахункових завдань чи інших формах, що унеможливають копіювання та плагіат.</p>
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1932

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)					Як оцінюється РНД
	ПРН ₅	ПРН ₁₀	ПРН ₁₂	ПРН ₁₃	ПРН ₂₁	
ДРН 1. розуміти сутність потенціалу підприємства і передумови його формування			x			Тести множинного вибору
ДРН 2. здійснювати оцінку середовища, в якому працює підприємство; визначати рівень конкурентоспроможності підприємства, виявляти його сильні та слабкі сторони, знаходити напрями для зміцнення потенціалу та подальшого розвитку підприємства	x	x	x	x		Тести множинного вибору; розрахункове завдання
ДРН 3. володіти методичним інструментарієм та знати основи оціночної діяльності як необхідної складової раціонального управління розвитком потенціалу підприємства.	x		x	x		Тести множинного вибору; розрахункове завдання
ДРН 4. здійснювати вартісну оцінку окремих матеріальних та нематеріальних складових потенціалу, а також здійснювати оцінку сукупного потенціалу підприємства (вартості бізнесу).		x	x	x		Тести множинного вибору; розрахункове завдання; індивідуальне розрахункове завдання
ДРН 5. розуміти сутність потенціалу розвитку підприємства, володіти інструментарієм аналізу та виявлення факторів, що обумовлюють виникнення змін існуючих та появу нових властивостей підприємства, які можуть бути додатково створені у розмірах, обмежених природними, організаційно-технічними та загальноекономічними умовами.			x	x	x	Тести множинного вибору. Виконання есе.
ДРН 6. збирати та аналізувати необхідну інформацію для оцінки показників діяльності підприємства та обґрунтування управлінських рішень для подальшого розвитку підприємства.	x	x			x	Тести множинного вибору, розрахункове завдання.

Примітка.

ПРН₅. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН₁₀. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН₁₂. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН₁₃. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН₂₁. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з		Лаб. з.				
	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	
Тема 1. Сутність і структура потенціалу підприємства 1. Потенціал підприємства як економічна категорія 2. Класифікація видових проявів потенціалу підприємства та його характерні риси. 3. Структура потенціалу підприємства 4. Графоаналітична модель потенціалу підприємства	2	2					3	5	основна: 1-9, додаткова: 24, 25
Тема 2. Формування потенціалу підприємства. 1.Потенціал підприємства як економічна система. 2.Підходи стосовно формування потенціалу підприємства. 3.Основні фактори та передумови формування та розвитку потенціалу підприємства 4. Особливості формування виробничого потенціалу підприємства	2						3	5	основна: 1-4, 6-9, додаткова: 24, 25
Тема 3. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства (Ч.1). 1.Сутність та рівні конкурентоспроможності потенціалу підприємства. 2.Діагностика конкурентних сил.	2	2	2	2			3	5	основна: 1-9
Тема 3. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства (Ч.2)	2		2				3	5	основна: 1-9

3.Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства. 4.Стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства									
Тема 4. Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства. (Ч.1) 1.Особливості потенціалу підприємства як об'єкта оцінки. 2. Нормативно-правові акти, що регулюють оціночну діяльність. 3. Етапи процесу оцінки підприємства.	2	2					3	5	основна: 1-4, 7-9, додаткова: 13-17, 27
Тема 4. Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства. (Ч.2) 4. Поняття вартості та її модифікації. Ринкова вартість, інвестиційна, спеціальна, страхова, оподатковувана, утилізаційна та інші види вартості. 5. Принципи оцінки потенціалу підприємства. принципи, пов'язані з уявленням власника про майно, принципи, пов'язані з експлуатацією майна, принципи, пов'язані з ринковим середовищем, принцип найбільш ефективного використання.	2						3	5	основна: 1-4, 7-9, додаткова: 13-17, 27
Тема 5. Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства. (Ч.1) 1. Загальна характеристика методичного інструментарію оцінки вартості потенціалу підприємства. 2. Часова оцінка грошових потоків. 3. Стандартні функції грошової одиниці.	2	2	2	2			3	5	основна: 1-9 додаткова: 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21
Тема 5. Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства. (Ч.2) 4. Основні методичні підходи до оцінки вартості потенціалу підприємства: доходний підхід,	2						3	5	основна: 1-9 додаткова: 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21

<p>витратний підхід, порівняльний підхід.</p> <p>5. Ставка дисконту. Ставка капіталізації.</p> <p>6. Модель середньозваженої вартості капіталу(WACC).</p> <p>7. Модель оцінки капітальних активів (CAPM).</p> <p>8. Класифікаційна характеристики інформації, яка приймає участь в оцінці потенціалу підприємства.</p>									
<p>Тема 6. Об'єкти нерухомості та їх оцінка (Ч.1)</p> <p>1.Визначення поняття нерухомості.</p> <p>2. Особливості землі як об'єкта оцінки</p> <p>3. Методичні підходи до визначення експертної оцінки землі</p>	2	2	2	2			3	5	основна: 1-9 додаткова: 13, 14, 15, 19
<p>Тема 6. Об'єкти нерухомості та їх оцінка (Ч.2)</p> <p>План</p> <p>4. Нормативна грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення.</p> <p>5. Нормативна грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення.</p>	2		2				3	5	основна: 1-9 додаткова: 13, 14, 15, 19
<p>Тема 6. Об'єкти нерухомості та їх оцінка (Ч.2)</p> <p>6. Особливості будівель і споруд як об'єктів оцінки</p> <p>7. Основні підходи до оцінки вартості будівель і споруд.</p> <p>8. Основні методичні підходи до визначення суми зносу вартості об'єктів оцінки</p>	2		2				3	5	основна: 1-9 додаткова: 13, 14, 15, 19
<p>Тема 7. Техніко-технологічний потенціал підприємства та його оцінка. (Ч.1)</p> <p>1. Сутність техніко-технологічного потенціалу підприємства.</p> <p>2. Класифікація об'єктів оцінки: силові та робочі машини й обладнання, енергетичне обладнання,</p>	2	2	2	2			3	5	основна: 1-9 додаткова: 13, 14,

інформаційне обладнання, транспортні засоби, виробничий і господарський інвентар.										
Тема 7. Техніко-технологічний потенціал підприємства та його оцінка: оцінка вартості машин та обладнання. (Ч.2) 3. Особливості оцінки вартості машин та обладнання. 4. Методичні підходи до оцінки машин і обладнання.	2		2					3	5	основна: 1-9 додаткова: 13, 14,
Тема 8. Нематеріальні активи підприємства та методи їх оцінки. (Ч.1) 1. Сутність і класифікація нематеріальних активів підприємства. 2. Інтелектуальна власність. 3. Майнові права, гудвіл.	2		2	2				3	5	основна: 1-9 додаткова: 13, 14, 17
Тема 8. Нематеріальні активи підприємства та методи їх оцінки. (Ч.2) 4. Особливості оцінки вартості нематеріальних активів. 5. Оцінка ринкової вартості нематеріальних активів.	2		2					3	5	основна: 1-9 додаткова: 13, 14, 17
Тема 9. Кадровий потенціал підприємства та його оцінка. (Ч.1) 1. Сутність та аналітична характеристика кадрового потенціалу підприємства. 2. Специфіка оцінки вартості кадрового потенціалу підприємства. 3. Цілі вартісної оцінки кадрового потенціалу.	2		2					3	5	основна: 1-9 додаткова: 22, 23, 26, 27
Тема 9. Кадровий потенціал підприємства та його оцінка. (Ч.2) 4. Методичні підходи вартісної оцінки кадрового потенціалу 5. Оцінка персоналу як інструмент управління. 6. Блоки системи оцінювання персоналу. 7. Традиційні та нетрадиційні методи оцінки кадрового	2		2					3	5	основна: 1-9 додаткова: 22, 23, 26, 27

потенціалу.									
Тема 10. Оцінка сукупного потенціалу підприємства. (Ч.1) 1. Необхідність та особливості оцінки вартості бізнесу 2. Методи доходного підходу оцінки вартості бізнесу	2		2				3	5	основна: 1-9 додаткова: 5, 6, 13, 14, 16
Тема 10. Оцінка сукупного потенціалу підприємства (вартості бізнесу). (Ч.2) 3. Технологія застосування порівняльного підходу до оцінки вартості підприємства. 4. Майнові методи оцінки вартості бізнесу.	2						3	5	основна: 1-9 додаткова: 5, 6, 13, 14, 16
Тема 11. Прикладні аспекти оцінки потенціалу підприємства. (Ч.1) 1. Особливості оцінки потенціалу підприємства для моніторингу поточних можливостей. 2. Спеціальні випадки застосування оцінки підприємства	2		2				3	5	основна: 1-9 додаткова: 5, 6, 13, 14, 16
Тема 11. Прикладні аспекти оцінки потенціалу підприємства. (Ч.2) 3. Сутність та етапи моніторингу поточних можливостей. 4. Графоаналітична модель потенціалу підприємства.	2						3	9	основна: 1-9 додаткова: 5, 6, 13, 14, 16
Тема 12. Оцінка потенціалу розвитку (Ч.1) 1. Сутність потенціалу розвитку підприємства. 2. Концепції та передумови розвитку підприємства. 3. Класифікація резервів розвитку підприємства.	2		2				5	9	основна: 1-9 додаткова: 5, 6, 13, 14, 16
Тема 12. Оцінка потенціалу розвитку (Ч.2) 4. Методичні підходи до визначення потенціалу розвитку. 5. Потенціал гнучкості, потенціал рекомбінації, потенціал трансформації.	2						6	10	основна: 1-9 додаткова: 5, 6, 13, 14, 16

6. Показники розвитку підприємств. 7. Управлінські рішення щодо подальшого розвитку підприємства на основі концепції вартості активів.									
Всього	46	12	30	10			74	128	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен:	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. розуміти сутність потенціалу підприємства і передумови його формування	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення	2	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання тестових завдань.	10
ДРН 2. здійснювати оцінку середовища, в якому працює підприємство; визначати рівень конкурентоспроможності підприємства, виявляти його сильні та слабкі сторони, знаходити напрями для зміцнення потенціалу та подальшого розвитку підприємства	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення	4	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання тестових завдань. Виконання розрахункових завдань.	20
ДРН 3. володіти методичним інструментарієм та знати основи оціночної діяльності як необхідної складової раціонального управління розвитком потенціалу підприємства.	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення	4	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання тестових завдань. Виконання розрахункових завдань.	10
ДРН 4. здійснювати вартісну оцінку окремих матеріальних та нематеріальних складових потенціалу, а також здійснювати оцінку сукупного потенціалу підприємства (вартості бізнесу).	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення	24	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання розрахункових завдань. Виконання індивідуального розрахункового завдання.	30
ДРН 5. розуміти сутність потенціалу розвитку	Лекція, практичне	4	Опрацювання теоретичного	10

<p>підприємства, володіти інструментарієм аналізу та виявлення факторів, що обумовлюють виникнення змін існуючих та появу нових властивостей підприємства, які можуть бути додатково створені у розмірах, обмежених природними, організаційно-технічними та загальноекономічними умовами.</p>	<p>заняття, дискусія, пояснення.</p>		<p>матеріалу. Виконання тестових завдань. Виконання есе.</p>	
<p>ДРН 6. збирати та аналізувати необхідну інформацію для оцінки показників діяльності підприємства та обґрунтування управлінських рішень для подальшого розвитку підприємства.</p>	<p>Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення.</p>	<p>15</p>	<p>Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання тестових завдань Виконання розрахункових завдань.</p>	<p>35</p>

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тестування	25/25%	Протягом семестру
2.	Есе	10/10%	14 тиждень
3.	Розрахункові завдання	20/20%	До 15 тижня
4.	ІРЗ (індивідуальне розрахункове завдання)	15/15%	До 14 тижня
5.	Іспит (по білетах)	30/30%	За графіком сесії

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тестування	< 15 балів	15-18 балів	19-22 балів	23-25 балів
	надано вірну відповідь на менш ніж 60% завдань	надано вірну відповідь на 60% - 74% завдань	надано вірну відповідь на 75% - 89% завдань	надано вірну відповідь на 90% та більше завдань
Есе	<6 балів	6-7	8 балів	9-10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Розрахункові завдання	< 12 балів	12-14 балів	15-17 балів	18-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, результати презентовано у рамках загальної дискусії
ІРЗ	< 9 балів	9-11 балів	12-13 балів	14-15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, результати презентовано у рамках загальної дискусії
Іспит	<5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	Студент погано	Студент	Студент добре	Студент відмінно

	<i>орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано</i>	<i>не</i>	<i>недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано з суттєвими помилками</i>	<i>орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано з несуттєвими помилками</i>	<i>орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання повністю виконано</i>
--	--	-----------	--	--	---

5.2.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розумінні напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування з використанням Kahoot	Після вивчення кожної теми
2	Усний зворотний зв'язок від викладача щодо розв'язання розрахункових завдань під час аудиторної роботи	постійно
3	Усне опитування під час занять та зворотний зв'язок від викладача під час аудиторної роботи	постійно
4	Усний зворотний зв'язок від викладача щодо виконання есе	14 тиждень
5	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів за результатами виконання ІРЗ	4-15 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела (для Модуля 1)

6.1.1 Підручники, посібники

1. Кулакова С.Ю., Міняйленко І.В. Потенціал і розвиток підприємства: навчально-методичний посібник до самостійного вивчення дисципліни для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» усіх форм навчання. – Полтава: ПолтНТУ, 2017. –197 с. URL : http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/2951/1/Potential_samost_2017.pdf
2. Таранюк Л. М. Потенціал і розвиток підприємства: навчальний посібник. Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія-1», 2016. 278 с.
3. Сабадирьова А.Л., Бабій О.М., Куклінова Т.В., Салавеліс Д.Є. Потенціал і розвиток підприємства: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротاپрінт, 2013. 343с. URL : <https://cutt.ly/dKHQB0V>
4. Касьянова Н.В., Солоха Д.В., Морєва В.В., Беякова О.В., Балакай О.Б. Потенціал підприємства: формування та використання. 2-ге вид. перероб. та доп.:підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 248с. URL : <https://cutt.ly/VKHWwxE>
5. Хомяков В.І., Белінська В.М., Федоренко О.В. Потенціал і розвиток підприємства. К.: Кондор, 2012. 432с.
6. Бачевський Б.Є., Заблодська І.В., Решетняк О.О. Потенціал і розвиток підприємства. Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2009. 400с. URL : www.studmed.ru/bachevskiy-b-ye-zablodska-v-reshetnyak-oo-potencial-rozvitok-pdpriyemstva_caaa273.html
7. Добикіна О.К., Рижиков В.С., Касьянюк С.В., Кокотько М.Є., Костенко Т.Д., Герасимов А.А. Потенціал підприємства: формування та оцінка. Навч.посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 208с.
8. Федонін О.С., Рєпіна І.М., Олексюк О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. Вид. 2–ге, без змін. К.: КНЕУ, 2006. 316с. URL : <http://ubooks.com.ua/books/000219/inx21.php>
9. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 352 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

10. Ковальова О.М. Електронний курс з дисципліни «Потенціал і розвиток підприємства» в середовищі MOODLE. URL : <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1932>
11. Ковальова О.М. Потенціал і розвиток підприємства: Конспект лекцій для студентів 4 курсу денної та 5 курсу заочної форм навчання спеціальностей 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітнього ступеня – бакалавр / Суми, 2019. – 108 с.
12. Ковальова О.М. Потенціал і розвиток підприємства: методичні вказівки для проведення практичних занять та самостійної роботи для студентів 4 курсу денної та 5 курсу заочної форм навчання спеціальностей 051 «Економіка»,

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітнього ступеня – бакалавр / Суми, 2019. – 87 с.

6.1.3. Інші джерела

13. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 № 2658-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text>

14. Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»: Постанова Кабінету міністрів України від 10.09.2003 № 1440. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-п>

15. Про затвердження Національного стандарту № 2 «Оцінка нерухомого майна»: Постанова Кабінету міністрів України від 28.10.2004 № 1442 . URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1442-2004-п>

16. Про затвердження Національного стандарту № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів»: Постанова Кабінету міністрів України від 29.11.2006 № 1655. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1655-2006-%D0%BF#Text>

17. Про затвердження Національного стандарту № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності»: Постанова Кабінету міністрів України від 03.10.2007 № 1185. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-п>

18. Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 р. № 831. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/831-2016-%D0%BF/paran11#n11>

19. Дані офіційного сайту НБУ. URL : <https://bank.gov.ua/ua/monetary/stages/archive-rish>

20. Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. URL : <http://land.gov.ua/icat/otsinka-zemel/>

6.2 Додаткові джерела

21. Ковальова О., Ярова І., Мішеніна Г., Пізняк Т., Дутченко О. Еволюція удосконалення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення. *Agricultural and Resource Economics*. 2021. Vol. 7. No. 1. Pp. 137– 163. <https://doi.org/10.51599/are.2021.07.01.08>.

22. Ковальова О. М. Роль нормування праці в системі управління трудовим потенціалом. *Економічний простір*, 2020. №153, С.61-64. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/153-11>

23. Ковальова О.М. Роль розвитку кадрового потенціалу підприємств в регулюванні ситуації на регіональному ринку праці. *Діагностика функціонування регіональної економічної системи: монографія*. / за наук. ред. Данька Ю.І., Медвідь В.Ю., Ковальової О.М. Суми, «Університетська книга», 2020. С.145-152

24. Орехова А.І. Економічний потенціал підприємства: сутнісні характеристики та структуризація. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. №17. С.308-313. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-17-45>

25. Ажаман І.А., Жидков О.І. Сутність та структура економічного потенціалу підприємства. *Економіка та держава*. 2018. №4. С. 22-25. URL : http://www.economy.in.ua/pdf/4_2018/7.pdf

26. Лелі Ю.Г. Інноваційні підходи до управління персоналом підприємства в сучасних умовах: дис. ... кандидата екон. наук : 08.00.04 / Лелі Юлія Георгіївна. Запоріжжя, 2015. – 199 с.

27. Симионова Н.Е., Симионов Р.Ю. Оценка стоимости предприятия (бизнеса). Москва: ИКЦ «МарТ», Ростов н/Д: Издательский центр «МарТ», 2004. 464 с.

6.3 Програмне забезпечення

Пакети стандартних програм Microsoft Office/

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____ (назва) _____ (ПІБ) _____ (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладач кафедри) _____ (назва) _____ (посада, ПІБ) _____ (підпис)